

Revurdering
af miljøgodkendelsen på husdyrbruget
Dejgård
Vroldvej 129 B, 8660 Skanderborg

- efter §§ 39 og 41 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Godkendelsesdato: 25. august 2015

Registreringsblad – Revurdering af miljøgodkendelse

Landbrugets navn og beliggenhed	Dejgård Vroldvej 129 B 8660 Skanderborg
Matrikel nr.	8a, 8ko Vrold, Skanderborg Jorder
Cvr. nr. P-nr. CHR nr.	75-27-34-28 10-02-45-51-76 96-168
Ejer af ejendommen	Karl Ole Jokumsen Svejstrupvej 8 Svejstrup 8660 Skanderborg Tlf. 8657 7011
Driftsansvarlig	Samme
Konsulent	LMO v/ Kjartan Einarson kje@lmo.dk
Brugstype	8.365 slagtesvin (30-108 kg)
Godkendelsesbetegnelse	Husdyrbrug for mere end 210 DE i slagtesvin over 30 kg eller mere end 2000 stipladser.
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune sagsnr. 14/85059
Kommunens konsulent	Alectia v/ Trine Sundorph Jensen
Revurderingens dato	25. august 2015
Tilsyn	Kommunen har, som tilsynsmyndighed, ret til på et hvert tidspunkt at kontrollere om vilkårene i revurderingen overholdes.
Næste revurdering af godkendelsen	år 2025 med mindre anden lovgivning tilsiger andet tidspunkt.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Indledning	5
Revurdering	5
Baggrund	5
Revurderingens lovgrundlag	5
Afgørelse om revurdering	7
Vilkår	8
Revurderingens gyldighed	14
Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen	14
Offentliggørelse og høringer	14
Klagevejledning	14
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	17
1. Indledning	18
1.1. Ikke-teknisk resumé	18
1.2. Lovgivningsmæssig baggrund	20
2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget	20
2.1. Generelt	20
2.2. Anlæggets beliggenhed	21
2.3. Besætningssammensætning og staldtype	21
2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg	22
2.5. Ammoniakemission fra stald og gødningsopbevaringslager	23
2.5.1. Ammoniak og natur	23
2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget	25
2.7. Øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget	27
2.7.1. Spildevand fra rengøring og befæstede områder	27
2.7.2. Kemikalier m.v.	27
2.7.3. Affald	28
2.7.4. Skadedyr	28
2.7.5. Støv	28
2.7.6. Støj	29
2.7.7. Transporter til og fra anlægget	29
3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til anlægget	29
3.1. BAT i forhold til ammoniak og fosfor	30
3.2. BAT i forhold til management	32
3.3. BAT i forhold til foder	33
3.4. BAT i forhold til staldindretning	34
3.5. BAT i forhold til vand- og energiforbrug	34
3.6. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning	35
4. Vurdering af miljøpåvirkning fra udbringningsarealer	37
5. Egenkontrol	37
6. Ophør	38
7. Bilagsfortegnelse	38

Indledning

Revurdering

Miljøgodkendelser af landbrug meddelt efter miljøbeskyttelseslovens (nr. 879/2010) kapitel 5 samt husdyrgodkendelseslovens (nr. 1486/2009) §§ 11, 12 og 16 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Kommunen skal vurdere, om de eksisterende vilkår skal bibeholdes eller frafaldes, og om der skal stilles nye vilkår. Revurderingen skal foretages første gang, når der er gået 8 år, fra godkendelsen blev givet, og derefter hvert 10. år.

Revurderingen foretages ud fra reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen (nr. 1283/2014), og husdyrbruget er herefter ikke længere reguleret af miljøbeskyttelsesloven, men af husdyrgodkendelsesloven.

Baggrund

Skanderborg Kommune har den 27. december 2006 miljøgodkendt husdyrbruget på Vroldvej 129 B, 8660 Skanderborg efter miljøbeskyttelsesloven. Det tilladte dyrehold blev i forbindelse med miljøgodkendelsen udvidet fra 3.835 til 7.600 slagtesvin (30-108 kg).

Ejendommen på Vroldvej 129 B drives sammen med tre andre ejendomme:

- Svejstrupvej 8 (tungsvin)
- Østermarksvej 11 (smågrise og tungsvin)
- Hårbyvej 43 (smågrise og slagtesvin)

Siden miljøgodkendelsen har Skanderborg Kommune d. 23. september 2013 givet tilladelse til udvidelse i eksisterende stalde efter § 19 f i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug . Det tilladte dyrehold er nu:

- 8.365 slagtesvin (30-108 kg)

Det nuværende dyrehold svarer med nugældende omregningsfaktor pr. 01.08.2014 til 221,44 DE.

Skanderborg Kommune har den 03.12.2014 indledt revurdering med et brev til ejendommens ejer, hvor forløbet af sagsbehandlingen er beskrevet, herunder hvilke oplysninger, kommunen skal bruge til at foretage revurderingen.

Oplysningerne er modtaget bl.a. i form af skema nr. 76914 indsendt gennem IT-systemet www.husdyrgodkendelse.dk den 20.04.2015. I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

Revurderingens lovgrundlag

Skanderborg Kommune har foretaget revurderingen af miljøgodkendelsen på husdyrbruget Vroldvej 129 B i henhold til § 103 i lov nr. 1486 af 04.12.2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) og § 40 i bekendtgørelse nr. 1283 af 08.12.2014 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (med senere ændringer). Som vurderingskriterier er desuden anvendt retningslinjerne i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser fra juni 2012 og fremefter.

EU-lovgivning

Husdyrbruget er en IED-virksomhed (dvs. et landbrug, der betegnes § 12 stk. 1 nr. 1-3 i husdyrgodkendelsesloven), og er omfattet af lovgivningen i Industrial Emissions Direktivet. Direktivet er udmøntet i godkendelsesbekendtgørelsen, som stiller krav ved ophør af driften (se Afsnit 7. Ophør i "Miljøteknisk beskrivelse og vurdering") og krav ved vilkårsoverskridelse (se kravet her):

Bek. 1283/2014 § 24: "Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, underretter straks kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår, og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes."

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Da der er tale om en eksisterende lovlig produktion, som ikke ændres, vil der ikke forekomme merudledninger af forurenende stoffer. Skanderborg Kommune skal sikre, at virksomhedens indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Overholdelse af kravet om anvendelse af BAT skal medvirke til, at forurening fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt, herunder at den eksisterende udledning af forurenende stoffer overholder de beskyttelsesniveauer, der er fastlagt i Miljøstyrelsens Vejledninger om bedste tilgængelige teknik (BAT).

Revurderingen skal resultere i, at vilkårene i den oprindelige godkendelse enten bibeholdes jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 3, slettes fordi de ikke er relevante, eller skærpes ved påbud meddelt efter husdyrgodkendelseslovens § 39, jf. § 41.

I henhold til husdyrgodkendelseslovens § 41, stk. 3 og § 40, stk. 2 skal vilkårene skærpes i følgende tilfælde:

1. der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
2. forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
3. forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
4. væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
5. det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelseshandling. Derfor kan en revurdering ikke indebære en udvidelse eller ændring af den oprindelige godkendelse, som kan medføre øget forurening.

Naturbeskyttelse

Revurderinger er ikke omfattet af pligten til at gennemføre vurdering i henhold til habitatbekendtgørelsens § 7 (bek. nr. 408/2007).

Natur- og Miljøklagenævnet har afgjort, at beskyttelsesniveauet overfor kvælstof, ammoniak, fosfor og lugt, som er fastlagt i Bilag 3 i godkendelsesbekendtgørelsen (nr. 1283/2014), kun gælder i forbindelse med godkendelsespligtige udvidelser og ændringer, og ikke for revurderinger. Dog inddrages Miljøstyrelsens undtagelsesbestemmelse i bekendtgørelsens Bilag 3, A 5.2.

De endelige Vand- og Natura 2000-planer, der blev vedtaget i december 2011 på baggrund af *Miljømålsloven*¹ for planperioden frem til 2015, giver ikke anledning til ændringer i administrationsgrundlaget for afgørelser efter husdyrlovgivningen.

Afgørelse om revurdering

På baggrund af revurderingen meddeler Skanderborg Kommune herved afgørelse om, at husdyrbruget fortsat kan drives på stedet under overholdelse af de givne vilkår. For overblikkets skyld er samtlige gældende vilkår samlet i denne afgørelse.

Vilkårene benævnes A) Gamle vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bibeholdes.
B) Nye vilkår, der stilles pga. nye krav til BAT eller pga. § 40 stk. 2.

Gamle vilkår, som bortfalder, da de ikke længere er relevante, eller da de findes i den generelle lovgivning, er vist i kursiv i afsnittet Miljøteknisk Beskrivelse og vurdering.

Revurderingen meddeles som påbud efter § 39 jf. § 41 i lov om husdyrgodkendelse. Herved skal høring af ejer angående udkastet betragtes som et forvarsel om påbuddet.

Der gøres opmærksom på, at øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne revurderings vilkår - fx den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse - naturligvis også skal overholdes. Vilkårene er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end bekendtgørelserne. I øvrigt gøres opmærksom på, at revurderingen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Hvis revurderingen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (§ 33 i husdyrgodkendelsesloven).

Skanderborg Kommune kontrollerer, at vilkårene overholdes, dels ved de regelmæssige tilsyn, som Miljøstyrelsen kræver og dels, når der er behov for det.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (med senere ændringer).

Vilkår

Revurderingen meddeles under forudsætning af, at nedenstående vilkår overholdes:

Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bibeholdes, benævnes **A**. Der kan dog være foretaget redaktionelle ændringer, uden at selve indholdet er ændret.

Nye vilkår benævnes **B**.

Eksisterende vilkår, som bortfalder, er opført under *Miljøteknisk beskrivelse og vurdering*.

1. Generelle vilkår

- 1.1. **A**. Et eksemplar af denne godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.
- 1.2. **A**. Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer, der fremgår af vilkårene.
- 1.3. **A**. Godkendelsen omfatter en årlig produktion af
  - 8.365 slagtesvin (30 – 108 kg), svarende til 221,44 dyreenheder.
- 1.4. **A**. Antallet og vægten af slagtesvin kan variere indenfor de tilladte 221,44 dyreenheder, så længe det maksimale antal DE på årsbasis ikke overskrides.
- 1.5. **A**. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
- 1.6. **A**. Ved uheld der kan afstedkomme risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.
- 1.7. **B**. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest ½ år efter revurderingen, og indeholde en målfast afløbsplan.
- 1.8. **B**. Næste regelmæssige revurdering skal foretages i 2025, med mindre tidspunktet fremskyndes med baggrund i EU-retlige krav.

2. Vilkår med hensyn til ammoniakpåvirkning:

- 2.1. **A**. Der skal etableres et anlæg til gyllekøling på den nye stald (staldbygning nr. 2), således den samlede ammoniakfordampning reduceres med 28 % i forhold til en traditionel stald med delvis spaltegulv. Temperaturen i overfladen af gyllen i spalterne må ikke overstige 15 °C.

Alternativt kan foderkorrektion anvendes til overholdelse af kravet for ammoniakfordampning – se vilkår 5.3.

- 2.2. **A.** Der skal fortsat være påmonteret timetæller på gyllekølingsanlægget. Anlægget skal være i drift i det antal timer, der fremgår af vilkår 5.3.
- 2.3. **A.** Anlægget til gyllekøling skal sikres mod uheld. Der skal etableres en alarm, der ved utætte køleslanger vil stoppe kompressoren.

3. Vilkår med hensyn til lugt:

- 3.1. **A.** Svinebrugets drift skal indrettes således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støvgener for omkringliggende nabobeboelser. Tilsynsmyndigheden vurderer i forbindelse med en eventuel klage, om generne er væsentlige.
- 3.2. **A.** Der skal jævnligt gøres rent i staldene. Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgenerne.
- 3.3. **A.** Ventilationsfirmaets instruktioner for vedligeholdelse af ventilationsanlæggene skal følges. Ventilationsanlæggene skal rengøres jævnligt og justeres efter behov, fx en gang om året.
- 3.4. **A.** Udpumpning af gylle fra alle staldsektioner skal ske på samme dag. Gødningshåndtering i øvrigt, dvs. både omrøring af gyllebeholder og udspreddning af gødning må ikke foregå på søn- og helligdage.

4. Vilkår med hensyn til husdyrgødning:

- 4.1. **A.** Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på ejendommen skal have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder for gylle.
- 4.2. **A.** Påfyldning af gyllevognen skal foregå på en befæstet plads med afløb til en opsamlingsbeholder, alternativt skal gylle påfyldes med gyllevogn med hydraulisk kran, således der ikke er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
- 4.3. **A.** Pumpning af gylle fra stalden til gyllebeholder og fra gyllebeholder til gyllevogn skal ske under opsyn. Pumpeanlægget til og fra gyllebeholderen skal være udformet, så pumpen ikke kan aktiveres ved et tilfælde.

5. Vilkår med hensyn til foder:

- 5.1. **A.** Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.
- 5.2. **A.** På baggrund af forudsætningen om 4,1 g P/FE og 2,87 FE/kg tilvækst i screeningsafgørelsen fra 2006 stilles vilkår om følgende foderkorrektion:

$$\frac{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})}{0,541} = \text{max. } 0,90.$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal overholdes.

Faktor	Værdi
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	108
FEsv pr. kg tilvækst	2,87
Gram P pr. FEsv	4,10

- 5.3. **A.** På baggrund af forudsætningen om 155 g råprotein/FE og 2,87 FE/kg tilvækst i screeningsafgørelsen fra 2006 stilles vilkår om følgende foderkorrektio:

$$\frac{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})/3,182}{1} = \text{max } 0,95.$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	108
FE pr. kg tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FE	155

Hvis den beregnede foderkorrektio giver en højere værdi end 0,95, skal gyllekølingsanlægget være i drift i følgende antal timer om året:

Køling	0 timer	Min. 4380 t/år	Min. 6570 t/år	Min. 8760 tår
Korrektionsfaktor	0,95	0,98	0,99	1,01

- 5.4. **A.** Der skal føres logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- Gennemsnitligt vægtinterval (indgangs – og afgangsvægt/slagtevægt)
  - Foderforbrug pr. kg tilvækst
  - Det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. FEsv i foderblandingerne
- 5.5. **A.** Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 5.6. **A.** Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

6. Vilkår med hensyn til skadedyr:

- 6.1. **A.** Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse således, at der ikke opstår væsentlige gener i form af flueplage for de omkringboende.
- 6.2. **A.** Fluebekæmpelse skal foretages i overensstemmelse med retningslinjerne fra Skadedyrsguiden, Aarhus Universitet: fx <http://www.dpil.dk> .

- 6.3. **A.** Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

7. Vilkår med hensyn til støj:

- 7.1. **A.** Svinebrugets bidrag til støjniveauet målt ved skel til nabobeboelse må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

Dag	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl.07 - 18	55 dB(A) ²	Ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl.07 - 14	55 dB(A)	Ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl.14 - 18	45 dB(A)	Ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl.07 - 18	45 dB(A)	Ref. tid 8 timer
Aften	Kl.18 - 22	45 dB(A)	Ref. tid 1 time
Nat	kl.22 - 07	40 dB(A)	Ref. tid ½ time

- 7.2. **A.** Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.
- 7.3. **A.** Ejendommens male-, blande- og foderanlæg må som hovedregel ikke benyttes i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 6.00.
- 7.4. **A.** Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget for støjgrænserne.
- 7.5. **A.** Kontrol af støj:

Såfremt kommunen for begrundet mistanke om, at ovenstående vilkår om støjgrænser ikke er overholdt, forlanges det, at landbruget foretager de nødvendige tiltag og efterfølgende fremsender dokumentation for, at støjgrænserne ikke er overskredet.

Udgifterne hertil afholdes af landbruget.

Dokumentationen skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor bedriftens støjniveau under normale forhold er maksimalt.

Dokumentation vedrørende støj skal udføres efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984, Målinger af ekstern støj og nr. 5/1993, Beregning af ekstern støj fra virksomheder eller Orientering nr. 9/1997.

Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj".

8. Vilkår med hensyn til spildevand

- 8.1. **A.** Sanitært spildevand fra mandskabsrum skal ledes til særskilt anlæg for husspildevand.

---

² dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

- 8.2. **A.** Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder, da det kan indeholde rester af foder og gødning.

9. Øvrige vilkår:

- 9.1. **A.** Påfyldning af marksprøjte skal foregå på en befæstet plads med afløb til en opsamlingsbeholder, såfremt håndtering foregår på ejendommen.

Hvis der ved et uheld løber sprøjtemiddel i opsamlingsbeholderen, skal indholdet straks fortyndes og udsprede på den mark, der skulle sprøjtes.

- 9.2. **A.** Vask af sprøjteudstyret indvendigt skal foretages med medbragt rent vand, medens marksprøjten står på marken, og skyllevandet skal udsprede på marken.

Vask af sprøjteudstyret udvendigt skal foregå på et befæstet areal med afløb til opsamlingsbeholder, og vaskevandet skal tilledes gyllebeholderen.

- 9.3. **A.** Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.

- 9.4. **A.** Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.

- 9.5. **A.** Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald fx i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.

- 9.6. **A.** I tidsrummet indtil afhentning skal døde dyr opbevares i lukket container eller overdækket således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Opbevaring skal ske på en sådan måde, at det ikke skæmmer omgivelserne, og opbevaringsstedet skal placeres langt væk fra nærmeste naboer.

10. Vilkår om egenkontrol

- 10.1. **A.** Der skal hvert år udarbejdes en journal, dvs. en samling af nedenstående oplysninger. Journalen skal forevises til kommunen på forlangende, fx ved tilsyn.

1 Dokumentation for produktionens størrelse

- En årlig opgørelse over antal producerede slagtesvin og afgangsvægt, fx fra slagteriet.

2 Servicerapport for eftersyn og justering af ventilationsanlæg, når det er foretaget.

3 Der skal én gang årligt udarbejdes dokumentation for:

- At kravet til reduktion af ammoniakfordampning overholdes, i form af aflæsning af timetæller.
- At indholdet af protein og fosfor i foderet overholdes, i form af beregning af korrektionsfaktor plus den øvrige nævnte dokumentation.

4 Reparation af gyllebeholder.

5 Uheld, der har medført risiko for forurening af grundvand eller vandløb.

11. Vilkår med hensyn til husdyrbrugets eventuelle ophør:

- 11.1. **A.** Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til en tilfredsstillende tilstand. Desuden skal der indsendes anmeldelse til Skanderborg Kommune iht. reglerne i § 43 i bekendtgørelse 1283/2014.

Revurderingens gyldighed

Vilkårene er gældende, indtil de ændres ved næste revurdering, eller der meddeles en ny miljøgodkendelse af ejendommen eller arealerne. Næste regelmæssige revurdering skal foretages 10 år efter denne revurderings dato, dvs. i 2025; dog skal revurdering desuden foretages i det omfang, det er nødvendigt for at opfylde EU-retlige krav, hvorved tidspunktet kan ændres. Da ejendommen er et IE-landbrug, skal der foretages revurdering i forbindelse med nye BAT-krav.

Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af den miljøtekniske beskrivelse, at driften af ejendommens dyrehold er ajourført i lyset af den teknologiske udvikling, når de opstillede vilkår overholdes.

Se endvidere vedlagte *Miljøteknisk beskrivelse og vurdering* med tilhørende bilag.

Offentliggørelse og høringer

Indledning af sagen blev offentliggjort på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.Skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.Skanderborg.dk/bliv_hørt), den 10.12.2014.

Enhver kunne anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger. Skanderborg Kommune modtog ingen henvendelser i høringsperioden med anmodning om at få tilsendt udkastet.

Udkast til afgørelse blev sendt i høring hos ejer 5. august 2015 med en frist på 14 dage til at komme med bemærkninger. Da afgørelsen meddeles som et påbud efter husdyrbrugslovens § 39, jf. § 41 betragtes partshøringen i denne forbindelse som et forvarsel af påbuddet.

Afgørelsen om revurdering er truffet den 25. august 2015, og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.Skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.Skanderborg.dk/bliv_hørt), den 28. august 2015.

Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest **fredag den 25. september 2015 kl. 12.00**.

Følgende kan klage:

Ejer, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

Der kan klages over de nye vilkår (benævnt B), men ikke over indholdet af de gamle vilkår, som videreføres (benævnt A). Der kan desuden klages over beslutningen om bibeholdelse eller bortfald af de eksisterende vilkår.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder i et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Såfremt der indkommer en klage, og Skanderborg Kommune ønsker at fastholde sin afgørelse om godkendelse, skal kommunen senest 3 uger efter klagefristens udløb fremsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af sagens akter samt en udtalelse fra kommunen med sine bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Samtidig med fremsendelse af klagen sender kommunen kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Eventuel klage har opsættende virkning ifølge husdyrgodkendelseslovens § 80, dvs. de nye vilkår er ikke gældende, før klagen er færdigbehandlet, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Ifølge § 90 i *Husdyrgodkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Hans Brok-Brandt
Afdelingsleder for Natur og Miljø
Anne-Mette Norup

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående, med to ugers frist til at kommentere udkastet:

Ejer: Karl Ole Jokumsen

Konsulent: Kjartan Einarson, LMO, kje@lmo.dk

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnSkanderborg-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljøkoordinator Leif H. Poulsen, Rosenhøj 16, 8670 Låsby - e-mail: lp@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: Skanderborg@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Langlandvej 8, 8940 Randers SV – e-mail: senord@sst.dk

Konsulent: Kjartan Einarson, LMO, kje@lmo.dk

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Baggrund

for

afgørelsen om revurdering af miljøgodkendelsen på
husdyrbruget Vroldvej 129B, 8660 Skanderborg

1. Indledning

1.1. Ikke-teknisk resumé

Skanderborg Kommune har den 27.12.2006 miljøgodkendt husdyrbruget på Vroldvej 129B, 8660 Skanderborg, efter miljøbeskyttelsesloven. I forbindelse med miljøgodkendelsen blev produktionen ændret fra 3.835 slagtesvin til 7.600 slagtesvin (30-108 kg).

Skanderborg Kommune har desuden d. 23. september 2013 givet tilladelse efter § 19f i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (1455/2012) om udvidelse i eksisterende stalde til en forøgelse af dyreholdet fra de 7.600 slagtesvin til 8.365 slagtesvin (30-108 kg).

Med nugældende omregningsfaktor pr. 01.08.2014 svarer ovenstående til 221,44 dyreenheder.

Dyreholdet er i dag omfattet af § 12 stk. 1, nr. 2 og er et IED husdyrbrug, hvilket betyder, at der gælder særlige regler for BAT (bedste tilgængelige teknik) og for husdyrbrugets ophør (bekendtgørelse nr. 1283/2014).

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne.

Driften af ejendommen er i hovedtrækkene beskrevet i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2006. Ændringer i forhold til godkendelsen er nævnt i denne revurdering i *Miljøteknisk beskrivelse og vurdering*.

Placeringen af Vroldvej 129B kan ses på Bilag 1 og 2.

Miljøpåvirkninger

Lugt

Ejendommen ligger i det åbne land vest for Skanderborg By. Der er ca. 700 m til nærmeste byzone i Skanderborg og 140 m til nærmeste enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt (Vroldvej 129A). Samlet bebyggelse udenfor byzone ligger mere end 1,6 km væk.

Lugtberegningerne viser, at de maksimale geneafstande, der gælder for nyetablering af dyrehold, bliver overholdt for både enkeltbolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone.

Der er ikke hjemmel i lovgivningen til at forlange, at lugtgenegrænserne skal overholdes ved en revurdering, men ved en eventuel senere godkendelsespligtig udvidelse vil kravene skulle opfyldes.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Ejendommen ligger ca. 2.100 m øst for det nærmeste Natura 2000 område nr. 52 "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå". Naturområdet er bl.a. udpeget på grundlag af en ammoniakfølsom naturtype som elle-askeskov (§ 7 kategori 1 natur). Det vurderes, at totaldepositionen af ammoniak på området ikke må overstige 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af øvrige husdyrbrug i nærheden. Den beregnede totaldeposition af ammoniak fra stalden ligger på 0,0 kg N/ha/år i naturområdet.

1.370 m syd for ejendommen ligger det nærmeste ammoniakfølsomme naturområde, som er kategori 2 natur. Området udgøres af et overdrev. For ikke at påvirke området med ammoniak fra staldene, bør

totaldepositionen ikke være over 1,0 kg N/ha/år. Totaldepositionen er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, og det vurderes derfor, at produktionen ikke vil påvirke områdets naturtilstand.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Vurdering af udbringningsarealernes bidrag med næringsstoffer til vandmiljø og grundvand indgår ikke i revurdering af en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

BAT

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænser for, hvad der maksimalt må udledes af ammoniak og fosfor for at kunne opfylde kravet om anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik) for svineproduktion.

Grænseværdien for ammoniak er beregnet til 2.615 kg NH₃-N. Produktionens emission er på 2.586 kg N hvilket skyldes anvendelse af staldtype med delvist spaltegulv (25-49%), fast overdækning på gyllebeholder samt gyllekøling i stald 2.

Grænseværdien for fosfor er 4.938 kg P om året, og bedriften producerer 4.104 kg P i husdyrgødningen om året. BAT-kravet overholdes ved foderkorrektion.

Det vurderes, at husdyrbrugets BAT-redegørelse i øvrigt viser, at husdyrbruget lever op til gældende BAT-normer for svineproduktion.

Vilkår

Vilkårene i Miljøgodkendelsen fra 2006 er gennemgået enkeltvis. En del af vilkårene er bibeholdt, og en del er ophævet, fordi kravene nu fra lovgivningens side er blevet indført i diverse bekendtgørelser. Kravene i bekendtgørelser gælder for ejendommen uanset miljøgodkendelsen og skal ikke gentages her. Desuden er der stillet enkelte nye vilkår.

1.2. Lovgivningsmæssig baggrund

Miljøgodkendelser af landbrug meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 samt Husdyrgodkendelseslovens §§ 11, 12 og 16 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Kommunen skal vurdere, om de eksisterende vilkår skal bibeholdes eller frafaldes, og om der skal stilles nye vilkår. Revurderingen skal foretages første gang, når der er gået 8 år, fra godkendelsen blev givet.

Revurderingen foretages ud fra reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen, og husdyrbruget er herefter ikke længere reguleret af miljøbeskyttelsesloven, men af husdyrgodkendelsesloven.

Den miljøtekniske redegørelse, dvs. beskrivelsen af driftsforholdene, kan ses i den eksisterende miljøgodkendelse fra d. 27. december 2006.

I de følgende afsnit 2-6 redegøres for argumenterne for at stille de nye vilkår (B) og for årsagerne til at lade gamle vilkår bortfalde.

De vilkår, der udgår, er skrevet i *kursiv*.

2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget

2.1. Generelt

Skanderborg Kommune vurderer:

Der indsættes et nyt generelt vilkår, vedrørende næste regelmæssige revurdering, med hjemmel i § 40 i bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse: "...godkendelsen ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling".

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af flydende husdyrgødning, sprøjtemidler, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder eventuelt spild på udendørs arealer, der kan medføre forøget forurening eller indebære fare herfor, skal straks meddeles – ved større uheld, kontakt alarmcentralen (tlf.: 112), ved mindre uheld kontakt Skanderborg Kommune, Teknisk Område (tlf.: 99 60 40 00). Udenfor normal arbejdstid kontaktes Teknisk Områdes Servicevagt (tlf.: 97 18 08 09).

Det er BAT at have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke- planlagte emissioner og hændelser. Skanderborg Kommune vurderer, at udarbejdelse af en omfattende beredskabsplan for ejendommen er et nødvendigt redskab til at minimere risikoen for uheld på bedriften. Planen bør indeholde bl.a. gylleudslip, brand og andre typer af miljømæssige uheld.

Der er indsat et nyt vilkår (B) om, at der skal foreligge en beredskabsplan af hensyn til driftssikkerheden. Vilkåret om beredskabsplan stilles med hjemmel i husdyrbrugslovens § 40 stk. 2 nr. 5:

- "hvis det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker."

2.2. Anlæggets beliggenhed

Ejendommens produktionsanlæg ligger samlet på adressen Vroldvej 129 B, 8660 Skanderborg, se Bilag 1. Ejendommen drives sammen med 3 andre ejendomme: Svejstrupvej 8, Østermarksvej 11 samt Hårbyvej 43.

Skanderborg Kommune vurderer:

Når et husdyrbrug etableres eller ændres, skal beliggenheden af stalde og andre bygninger vurderes i forhold til forskellige udpegede bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, landskabelige og kulturelle værdier.

Der sker ingen bygningsmæssige nyetableringer i forbindelse med revurderingen, og der stilles derfor ikke vilkår om udformning og placering af disse.

2.3. Besætnings sammensætning og staldtype

Ejers oplysninger

Skanderborg Kommune har oplyst at der på ejendommen er tilladelse til en produktion med 8.365 slagtesvin (30-108 kg).

Dyrekategori	Antal	DE
Slagtesvin 30-108 kg	8.365	221

Besætnings sammensætningen fordelt på staldtype samt husdyrbrugets årlige produktion fremgår af tabellen:

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvSI02	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Nudrift	8365	221,44
		Ansøgt	8365	221,44

Kommunen vurderer

De eksisterende vilkår om dyreholdets størrelse bibeholdes, dog tilpasset tilladelsen til ændring indenfor godkendelsens rammer.

Der er et eksisterende vilkår, som tillader variation i vægten af grisene, dog stadigvæk med max. 221,44 DE hvert år. Dvs. hvis vægten pr. dyr øges, skal antallet nedsættes.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet.

2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg

Ejers oplysninger

I nedenstående tabel er givet en oversigt over produktionen og afsætningen af N, P og DE for den eksisterende drift.

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	24488,06	4104,20	0	221,43
Total	24488,06	4104,20	0	221,43

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg og de enkelte anlægs kapacitet fremgår her:

Navn på opbevaringslager
Gyllebeholder 3500 m ³
Gyllebeholder 730 m ³

Kommunen vurderer

Opbevaringskapaciteten for gylle er på ca. 11 måneder.

Vilkåret om opbevaringskapacitet på 9 mdr. bibeholdes, da det kun er en anbefaling i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

2.5. Ammoniakemission fra stald og gødningsopbevaringslager

2.5.1. Ammoniak og natur

Kommunen vurderer

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives (kvælstoffølsom natur). Kommunen er forpligtiget til at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

Jævnfør *Godkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*³ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

³ Lovbekendtgørelse nr. 915 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale **totaldeposition** fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der bliver revurderet, være en **totaldeposition** på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget selv, falder den tilladte **totaldeposition** til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget selv, må **totaldepositionen** fra husdyrbruget, der revurderes, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **totaldeposition** til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale tilladte **merdeposition** til kategori 3-natur, som udgangspunkt, er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakemission). IT-ansøgningssystemet beregner både mer-depositionen af ammoniak på udvalgte naturområder i forhold til nudriften i forbindelse med en ansøgning om udvidelse, og det beregner totaldepositionen fra den ansøgte drift eller fra den eksisterende drift ved revurderinger.

Kvælstoffølsomme Natura 2000 områder skal desuden beskyttes iht. Habitatbekendtgørelsen "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" (bek nr. 408 af 1. maj 2007). Revurdering af en eksisterende bedrift er imidlertid ikke omfattet af denne bekendtgørelse (§§ 7, 8 eller 11), og kommunen skal ikke vurdere påvirkningen af de udpegede områder og arter.

Natur- og Miljøklagenævnet har i en række sager i 2012 afgjort, at godkendelsesbekendtgørelsen heller ikke har hjemmel til at stille krav om opfyldelse af det særlige beskyttelsesniveau i bilag 3 og 4 i forbindelse med revurderinger.

Dog skal man i revurderinger i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen nr. 1283/2014 vurdere, om kravet til totaldeposition af ammoniak som angivet i bekendtgørelsens bilag 3 bliver opfyldt, og der skal sættes en frist for opfyldelsen.

Ejendommen Vroldvej 129B ligger ca. 2.100 m øst for det nærmeste Natura 2000 område nr. 52 "Saltens Å, Saltens Langsø, Mossø og søer syd for Saltens Langsø og dele af Gudenså". Naturområdet er bl.a. udpeget på grundlag af en ammoniakfølsom naturtype som elle-askeskov (§ 7 kategori 1 natur).

For ikke at påvirke området negativt med ammoniak fra staldanlægget, bør totaldepositionen iht. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 ikke overstige 0,2-0,7 kg N/ha pr. år, afhængigt af hvor mange andre husdyrbrug der ligger i nærheden.

I skema 76914 er der beregnet totaldeposition til det nærmest beliggende udpegede kategori 1 naturområde. Den beregnede totaldeposition af ammoniak fra stalden ligger på 0,0 kg N/ha/år, hvorved depositionskravet er overholdt.

1.370 m nord for ejendommen ligger det nærmeste ammoniakfølsomme naturområde, som er kategori 2 natur. Området udgøres af et overdrev. For ikke at påvirke området med ammoniak fra staldene, bør totaldepositionen ikke være over 1,0 kg N/ha/år. Totaldepositionen er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, og det vurderes derfor, at produktionen ikke vil påvirke områdets naturtilstand. Se desuden Bilag 2 og 3.

I henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af de beskyttede arealer. Da den fortsatte drift ikke medfører ændringer eller merudledninger, og da totaldepositionskravet bliver overholdt, vurderes det, at produktionen ikke vil påvirke områdets naturtilstand.

Ammoniakfordampning og deraf følgende deposition på naturområder i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er ikke omfattet af husdyrgodkendelseslovens krav om revurdering.

I den eksisterende godkendelse er der stillet to vilkår, som begrænser ammoniakemissionen fra staldanlægget: Krav om anlæg til gyllekøling på staldbygning nr. 2 (se bilag 1) og krav om maksimalt indhold af råprotein i foderet.

I forbindelse med Skanderborg Kommunes tilsyn på ejendommen i 2010 blev der efter ejers ønske fastlagt mulighed for, at ejer kunne skifte mellem de to virkemidler, så længe det oprindelige krav til maksimal ammoniakfordampning fra Århus Amts screening i 2006 bliver overholdt. Muligheden for fleksibilitet blev fastlagt i en indskærpelse af 28.10.2010.

Som praktisk foranstaltning bliver fleksibiliteten indsat som et eksisterende vilkår i denne revurdering.

Hvis ejer vælger at holde et højt niveau af råprotein i foderet, skal gyllekølingsanlægget være i drift i et vist antal timer om året. For at kunne dokumentere timeantallet, er det i forbindelse med denne revurdering præciseret, at det eksisterende vilkår om gyllekøling omfatter, at der skal være installeret en timetæller på anlægget. Ansøger oplyser at timetæller er installeret.

2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra staldene. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener, når gyllen i gyllebeholderne omrøres i forbindelse med udbringningen - dette sker primært om foråret.

Kommunen vurderer

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3) er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁴ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden – svarende til ca. syv timer i alt om måneden.

⁴ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

Det beskrevne beskyttelsesniveau for lugt skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med etablering og udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Der er som udgangspunkt ikke hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at bestemme, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer i bilag 3 og 4 skal gælde ved revurdering af en godkendelse, og således skal lugtkravene heller ikke overholdes. Ved en eventuel senere godkendelsespligtig udvidelse vil grænserne imidlertid skulle overholdes.

Lugtgenæafstandene beregnes fra staldmidten på staldbygningerne.

Tabellen herunder viser de beregnede genæafstande med hensyn til lugt fra staldene, som er fremkommet ved brug af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Områdetype	Genæafstand meter	Vægtet gennemsnitsafstand
Byzone (Skanderborg) Lokalplan til boligformål	447 m	Ca. 700 m
Samlet bebyggelse (længere væk end Gl. Ry med 1,6 km)	312 m	Mere end 1.600 m
Enkelt bolig uden landbrugspligt (Vroldvej 129A)	143 m	140 m

Lovens genekriterier, der gælder for nyetablering af dyrehold, bliver overholdt for byzone, samlet bebyggelse og meget tæt på for enkeltbolig uden landbrugspligt.

Skanderborg Kommune vurderer, at der ikke er relevante tilgængelige teknologier, der kan mindske lugt fra staldanlægget. Samtidigt er der ikke i den forgangne periode sket godkendelsespligtige ændringer eller kommet nye væsentlige oplysninger, som ikke forelå på godkendelsestidspunktet. Skanderborg Kommune vurderer derfor, at der ikke er hjemmel til at stille yderligere vilkår om lugt.

Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberegningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler for udbringning. Skanderborg Kommune vurderer, at der vil kunne forekomme lugtgener, når gyllen skal omrøres og udbringes. Udbringningsperioden skønnes dog at være af så kort varighed, at lugtgenerne her må vurderes at være ikke-væsentlige, hvis reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen vedrørende håndtering og opbevaring af husdyrgødning efterleves.

Lugtpåvirkningen vil generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i. Der er stillet vilkår herom.

På baggrund af ovenstående videreføres de eksisterende vilkår for lugt.

2.7. Øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget

2.7.1. Spildevand fra rengøring og befæstede områder

Kommunen vurderer

Al markdrift sker fra Svejstrupvej 8, hvor sprøjten vaskes på godkendt vaskeplads. Vilklårene vedr. påfyldning af marksprøjte samt vask af sprøjteudstyr bibeholdes dog, såfremt der fremover sker ændringer der medfører markdrift fra Vroldvej 129B.

Følgende vilkår udgår, da det nu er en del af vaskepladsbekendtgørelsen:

Ved påfyldning af vand til marksprøjten skal der anvendes en særskilt mellembeholder, så tilbagesug til vandforsyningen forhindres. Tappehanen eller vandslangen skal være fjernet eller hævet over vandoverfladen, inden vandet iblandes sprøjtemiddel.

2.7.2. Kemikalier m.v.

Ejers oplysninger

Der opbevares og håndteres jævnfør tilsynsrapporten (07.10.2014) ikke sprøjtemidler og kemikalier på ejendommen Vroldvej 129 B. Disse håndteres fra ejendommen Svejstrupvej 8.

Kommunen vurderer

Skanderborg Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af kemikalier m.v. vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Opbevaring af bekæmpelsesmidler skal opfylde kravene i bekendtgørelse nr. 151/2014.

Olietanke skal anmeldes, placeres og sløjfes således, som det er beskrevet i olietankbekendtgørelsen nr. 1321/2011, hvorfor vilkåret omhandlende dette udgår.

Vilkår som udgår:

Opstilling, drift og sløjfning af nye, overjordiske olietanke skal mindst overholde kravene i olietankbekendtgørelsen, for tiden nr. 633 af 27.6.2005 og nr. 818 af 22.8.2005.

2.7.3. Affald

Kommunen vurderer

Bedriften er omfattet af reglerne i den gældende affaldsbekendtgørelse. Derfor skal affaldsproduktionen på ejendommen registreres efter de gældende regler, og bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med Skanderborg Kommunes *Regulativ for erhvervsaffald*⁵.

Skanderborg Kommune vurderer, at de generelle regler i affaldsregulativet som hovedregel er tilstrækkelige til at regulere affaldshåndteringen på ejendommen. Hvor godkendelsens vilkår er en skærpelse i forhold til regulativet, er vilklårene dog bibeholdt.

---

⁵ Skanderborg Kommunes *Regulativ for erhvervsaffald* kan findes på:
<https://www.skanderborg.dk/Default.aspx?ID=35196&PID=130448&q=regulativ+erhvervsaffald>

Døde dyr skal udover vilkåret håndteres i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr (nr. 558/2011). Vilkåret om afhentningstidspunkter for døde dyr er erstattet af andre bestemmelser i den nævnte bekendtgørelse.

Følgende vilkår udgår, da det er en del af kommunens affaldsregulativ:

Farligt affald som fx spildolie, skal opbevares under tag og på fast tæt bund uden mulighed for afledning af spild til kloak, jord eller vandløb.

Døde dyr skal afhentes hurtigst muligt, større dyr senest efter 2 dage, mindre dyr senest efter 1 uge.

2.7.4. Skadedyr

Kommunen vurderer

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr såsom rotter, som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, der skal bekæmpes effektivt.

Rottebekæmpelse er i forvejen reguleret ved bekendtgørelse nr. 696/2012.

Der foretages ingen ændring i vilkår, andet end opdatering af henvisningen til Skadedyrlaboratoriet, som nu hedder: Skadedyrsguiden, Aarhus Universitet: fx <http://www.dpil.dk>

2.7.5. Støv

Kommunen vurderer

Der vil forekomme støv ved håndtering af foder samt ved transport i tørre perioder.

Det eksisterende vilkår om støv- og lugtgener videreføres og er placeret under Lugt.

2.7.6. Støj

Kommunen vurderer

Ventilationsanlægget vil medføre støj, da der er aktiv udblæsning af ventilationsluften. Derudover kan der forekomme støjgener ved udbringning af gylle. Endvidere kan der forekomme støj ved transport af foder til ejendommen og svin til og fra ejendommen.

Støjgrænserne i miljøgodkendelsen er fastlagt ud fra Miljøstyrelsens vejledninger om ekstern støj nr. 5 og 6 fra 1984. Støjgrænserne er anbefalet for virksomheder herunder husdyrhold i det åbne land overfor nabobeboelser. Der foretages ikke ændringer i vilkårene om støj, bortset fra et ønske fra ejer om en sjælden mulighed for at bruge foderanlæg om aftenen. Ejer oplyser, at der ikke males korn på ejendommen og blande-/foderanlægget er placeret indendørs. Skanderborg Kommune vurderer derfor at brug af anlægget ikke vil forårsage støjgene udenfor staldene.

Såfremt der indkommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, hvorvidt støjvilkårene er overholdt.

2.7.7. Transporter til og fra anlægget

Kommunen vurderer

Skanderborg kommune betragter det som BAT at tilrettelægge transporter, så de medfører færrest gener.

Der er ikke opstillet vilkår vedrørende transport i miljøgodkendelsen fra 2006, og der stilles ikke nye vilkår.

3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til anlægget

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IE-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter⁶ ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med revurdering af miljøgodkendelse af husdyrbrug er en redegørelse, der som minimum indeholder punkterne management (godt landmandskab) og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade⁷, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store mer-udgifterne eventuelt vil være.

Miljøstyrelsen har derudover for hovedparten af de gængse husdyrproduktionsgrene formuleret vejledende BAT-standardvilkår, der beskriver en emissionsgrænseværdi for ammoniak eller fosfor som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. BAT-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

Ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik tages desuden udgangspunkt i definitionen i § 14 i godkendelsesbekendtgørelsen nr. 1283/2014:

§ 14. Kommunalbestyrelsen skal ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik i forbindelse med godkendelse eller revurdering af husdyrbrug anvende BAT-standardvilkårene og tage særligt hensyn til følgende kriterier:

⁶ Rammerne for dette BREF-dokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

⁷ Teknologibladene er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologibladene er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.

- 1) Anvendelse af teknologi, der resulterer i mindst muligt affald.
- 2) Anvendelse af mindre farlige stoffer.
- 3) Fremme af teknikker til nyttiggørelse og genanvendelse af stoffer, der produceres og forbruges i processen, og affald, hvor det er hensigtsmæssigt.
- 4) Sammenlignelige processer, indretninger eller driftsmetoder, som er gennemprøvet med et tilfredsstillende resultat i industriel målestok.
- 5) Teknologiske fremskridt og udviklingen i den videnskabelige viden.
- 6) De pågældende emissioners art, virkninger og omfang.
- 7) Datoerne for nye eller bestående anlægs ibrugtagning.
- 8) Den tid, der er nødvendig for indførelse af den bedste tilgængelige teknik.
- 9) Forbruget og arten af råstoffer, herunder vand, der forbruges i processen, og energieffektiviteten.
- 10) Behovet for at forhindre eller begrænse emissionernes samlede påvirkning af miljøet til et minimum.
- 11) Behovet for at forhindre uheld og begrænse følgerne heraf for miljøet.
- 12) Informationer, som offentliggøres af offentlige internationale organisationer, herunder BAT-referencedokumenter, i det omfang disse er relevante for den pågældende type af husdyrbrug.

EU har på nuværende tidspunkt ikke færdiggjort nye BAT-referencedokumenter med konklusioner (§ 14 punkt 12). Der foreligger dog såkaldte BREF-dokumenter fra 2001, som kan inddrages i vurderingen.

3.1 BAT i forhold til ammoniak og fosfor

Ejers BAT-redegørelse

Staldsystemer

Staldene er indrettet med delvist fast gulv som det fremgår af ansøgningskemaet. En andel af fast gulv reducerer ammoniakfordampningen i forhold til fulldrænet gulv. Gylle udsluses via vaccuumsystem (træk og slip).

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvSI02	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Nudrift	8365	221,44
		Ansøgt	8365	221,44

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
Eksisterende sl.svinestald 2	Nej	SvSI02	Nudrift	7865	1815	30,00	108,00		208,20
			Ansøgt	7865	1815	30,00	108,00		208,20
Eksisterende sl.svinestald 1	Nej	SvSI02	Nudrift	500	115	30,00	108,00		13,24
			Ansøgt	500	115	30,00	108,00		13,24
Sum			Nudrift						221,44
			Ansøgt						221,44
Ændring alle produktioner:									0,00

Kommunen vurderer

Ved vurderingen af, hvorvidt husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

BAT-kravet for ammoniak, beregnet som maksimal emissionsgrænseværdi ud fra det dyrehold og de staldtyper, der nu er givet tilladelse til indenfor revurderingens rammer, er 2.615 kg N/år. Den samlede emission fra produktionen er i IT-skemaet nr. 76914 version 1 beregnet til 2.596 kg N/år. Det vejledende BAT-krav er således overholdt. Dette er opnået ved anvendelse af disse virkemidler:

- Gulvsystem med drænet gulv og spalter (25/49 fast gulv) til slagtesvin.
- Teltoverdækning af bedriftens største gyllebeholder, hvilket medvirker til at reducere ammoniakfordampningen med 164 kg om året.
-
- Gyllekøling i stald nr. 2, der medvirker til en samlet reduktion i ammoniakemission på 28 %, svarende til 723 kg N om året, eller
- Evt. foderoptimering for råprotein.

Alle fire virkemidler er fastlagt i den eksisterende godkendelse.

Formuleringen af fodervilkåret er ændret i denne revurdering som en praktisk foranstaltning, der udmønter kommunens indskærpelse af 28.10.2010.

I den oprindelige godkendelse er der ved foderkorrektio n anvendt et proteinindhold på 155 g/FE og en fodereffektivitet på 2,87 FE pr kg tilvækst. Der kan i forbindelse med revurdering af godkendelsen ikke ændres på eksisterende vilkår hvorfor beregningerne i ansøgningssystemet (skema 76914) er foretaget med gældende vilkår (2,87 FE pr kg tilvækst og 155 g råprotein pr FE) inkl. gyllekøling i drift hele året. Herved overholdes både de oprindelige vilkår og det nytilkomne BAT-krav.

I den eksisterende godkendelse er der stillet to vilkår, som begrænser ammoniakemissionen fra staldanlægget: Krav om anlæg til gyllekøling på staldbygning nr. 2 (se bilag 1) og krav om maksimalt indhold af råprotein i foderet.

I forbindelse med Skanderborg Kommunes tilsyn på ejendommen i 2010 blev der efter ejers ønske fastlagt mulighed for, at ejer kunne skifte mellem de to virkemidler, så længe det oprindelige krav til maksimal ammoniakfordampning fra Århus Amts screening i 2006 bliver overholdt. Muligheden for fleksibilitet blev fastlagt i en indskærpelse af 28.10.2010.

Som praktisk foranstaltning bliver fleksibiliteten indsat som et eksisterende vilkår i denne revurdering.

Det vejledende BAT-krav for fosfor, beregnet som maksimal emissionsgrænseværdi på det nu tilladte dyrehold, er 4.938 kg P/år. Den beregnede udledning af fosfor er 4.104 kg P/år. Det vejledende BAT-krav er således overholdt. Dette er opnået ved anvendelse af virkemidlet:

- Foderoptimering med gram fosfor pr. FE

Virkemidlet er et eksisterende vilkår. Formuleringen af fodervilkåret er ændret i denne revurdering som en praktisk foranstaltning, der udmønter kommunens indskærpelse af 28.10.2010.

3.2. BAT i forhold til management

Ejers BAT-redegørelse

Der er i produktionen fokus på så høj effektivitet som muligt og derfor sendes medarbejdere på relevante kurser og efteruddannelsesstilbud samt deltager i erfa-grupper efter behov. Foderforbruget registreres og følges op i forhold til effektiviteten. Der udarbejdes markplan og samt gødningsregnskab. Alle dyr tilses dagligt og i den forbindelse sikres at vandforsyning, foderanlæg og ventilation fungerer.

Kommunen vurderer

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT. Selv om det er svært direkte at kvantificere miljøfordele, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftsledelse bidrager til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensiv produktion. I henhold til BREF-dokumentet er det BAT, at identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale, at føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne, at have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser, at iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene, at planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt at planlægge gødsning af markerne korrekt.

Husdyrbruget opfylder BAT-kravet i forhold til management ved at:

- Daglige tilsyn og løbende vedligeholdelse
- Jævnlig rengøring
- Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen

3.3. BAT i forhold til foder

Ejers BAT-redegørelse

I produktionen er der opmærksomhed på en høj fodereffektivitet. Foderet er optimeret i forhold til en høj fodereffektivitet. Der fodres med restløs vådfodring der sikrer optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer. Med de i ansøgningskemaet indsatte fodervilkår (fra miljøgodkendelsen) overholdes Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for hhv ammoniakfordampning og fosfor ab dyr.

Kommunen vurderer

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, så det stemmer overens med dyrenes behov. BAT er blandt andet effektiv fodring af dyr. Formålet med den effektive fodring af dyr er at tilføre den nødvendige mængde af nettoenergien, vigtige aminosyrer, mineraler, sporstoffer samt vitaminer med henblik på vækst eller reproduktion, og samtidig mindske indholdet af næringsstoffer i gødningen.

Fosfor

Bedriften opfylder BAT kravet ved at videreføre den mængde fosfor i foderet som er opgivet i den oprindelige miljøgodkendelse.

Miljøstyrelsens tilpasning af 09.02.2015 af BAT-kravet for fosfor til de ændrede DE-beregninger for svin, anvendt for det tilladte dyrehold, fremgår af tabellen:

Dyretype	Antal DE	Emissions-niveau	Kg fosfor
Slagtesvin, delvist spaltegulv	221,44	22,3	4.938

Det vejledende BAT-krav er i alt 4.938 kg P/år. Den samlede husdyrgødningsproduktion af fosfor er i IT-skemaet 76914 version 1 beregnet til 4.104 kg P/år, og dermed overholdes det vejledende BAT-krav.

Dette opnås uden brug af virkemidler i forhold til da den oprindelige miljøgodkendelse blev udarbejdet. Virkemidlet er her 4,10 g fosfor/FE ved 2,87 FE/kg tilvækst.

Ammoniak

Der anvendes ikke foderoptimering for at opnå BAT kravet for ammoniak.

Beregning af de vejledende BAT-emissionsgrænseværdier efter Miljøstyrelsens vejledning af maj 2011 fremgår af tabellen:

Dyretype	Antal årdsdyr	Emissionsgrænse	Korrektionsfaktor	Kg NH ₃ -N
Slagtesvin 30-108 kg Delvist spaltegulv (25/49 %)	500	0,36	1,030103	2.430
Slagtesvin 30-108 kg Delvist spaltegulv (25/49 %) Gyllekøling	7.865	0,30	1,030103	185
I alt				2.615

Der er anvendt værdien for nye stalde for den stald, der blev nyopført i 2007 og indrettet med teknik, som opfylder BAT-krav.

Det vejledende BAT-krav er i alt 2.615 kg P/år. Den samlede NH₃-emission fra anlægget er i IT-skemaet 76914 version 1 beregnet til 2.596 kg NH₃-N/år. Derved udleder ejendommen mindre NH₃ end det maksimalt tilladte.

Dette opnås med virkemidler som ikke er tilknyttet foder, herunder gulvtypen delvist spaltegulv (25/49 %), teltoverdækning af bedriftens største gyllebeholder samt gyllekøling i stalden.

3.4. BAT i forhold til staldindretning

Kommunen vurderer

Staldtypen delvis spaltegulv (25/49 %) er medvirkende til overholdelse af den vejledende BAT emissionsgrænseværdi for ammoniak, se under afsnit 3.1.

3.5. BAT i forhold til vand- og energiforbrug

Ejers BAT-redegørelse

Vandforbrug

Vandforbrug (m³) (Håndbog for svinehold 2007)

	Drikkevand	Drikkevandspild	Vaskevand	Overbrusning	I alt
1 prod. sl.svin	0,46	0,08	0,03		0,57

Vandforbrug inkl. vådfoder/drikkevand og vaskevand pr. slagtesvin er i forhold til norm 0,57m³.
8365 slagtesvin x 0,57 m³ vand = 4.768 m³ pr. år.

Vandforsyning: Skanderborg vandværk

Efter hvert hold grise bliver staldafsnittet sat i blød inden vask med koldt vand og højtryksrensere.

En stor del af dyrenes vandoptagelse sker i forbindelse med vådfodertildeling. Der er opsat supplerende vandforsyning i form af drikkeventiler placeret over foderkrybben for at minimere spild.

Energiforbrug

Jf. grundlag for den beregnede notering er normforbruget ca. 15 kwh pr. slagtesvin. Det beregnede energiforbrug for produktionen bliver derved:

8365 slagtesvin x 15 kWh = 125.475 kWh pr. år.

Da der i en del af det eksisterende anlæg er naturlig ventilation vil energiforbruget være lavere end beregnet.

Efter vask af staldene udtørres disse naturligt. Varme fra gyllekøling anvendes som gulvvarme i stalden og denne varme bruges også til udtørring efter vask for at sikre et optimalt klima for de grise der indsættes i den rene stald.

Dele af staldanlægget er naturligt ventileret. For den del af anlægget der er mekanisk ventileret er ventilationen temperaturstyret for at sikre optimalt klima for dyrene. Det mekaniske ventilationsanlæg rengøres i forbindelse med vask af stalden mindst en gang årligt, for at sikre at ventilatoren fungerer optimalt og med et minimum af strømforbrug.

Staldanlægget gennemgås mindst en gang årligt for at sikre tilstrækkelig isolering af rør, at døre og vinduer kan lukkes. Kuldebroer identificeres og mindskes for at minimere varmeforbruget.

Kommunen vurderer

Vandforbrug

Kommunens Vandforsyningsplan er bestemmende for området, og der stilles ikke nye vilkår om vandforsyning.

I henhold til BREF-dokumentet, er det, til aktiviteter, hvor der bruges vand, BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende: rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch (det er vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt), udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild, registrering af vandbrug gennem måling af forbrug og detektering og reparation af lækager.

Energiforbrug

BAT i forhold til energi afhænger af dyretype; men for alle typer gælder det, at det er BAT at reducere elforbruget. Det kan f.eks. ske ved at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation og undgå modstand i ventilationssystemerne gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og faner.

Skanderborg Kommune vurderer, at ejendommen lever op til kravet om anvendelse af BAT med hensyn til vand- og energiforbrug.

3.6. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ejers BAT-redegørelse

Opbevaring og behandling af husdyrgødning:

Al husdyrgødning fra produktionen (gylle) opbevares i gyllebeholdere på ejendommen. Gyllebeholderne er etableret i beton, hvor vægge og bund er tætte og beskyttet mod tæring, kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderne kontrolleres hver 10. år (10-års beholderkontrol). Gyllebeholderne tømmes mindst en gang om året således at gyllebeholderen kan efterses. Gyllen rører om umiddelbart inden udkørsel på marken.

Den ene gyllebeholder er overdækket med teltoverdækning.

Kommunen vurderer

I forhold til lagring af gylle i en beton- eller stålbeholder, er det i henhold til BREF-dokumentet BAT, at bruge en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger, at beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring, at lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år, at der bruges dobbelte ventiler til alle ventiludgange fra lageret og at gyllen kun røres lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken. Der ud over er det BAT, at dække gyllebeholderne ved fast låg, tag eller en teltstruktur, eller ved hjælp af flydelag.

Skanderborg Kommune vurderer, at det er BAT at følge kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen om håndtering og opbevaring af husdyrgødning. De gældende lovkrav er BAT-niveaet, som herved

fastlægges for dette projekt. Det vurderes, at ejers tiltag på punktet opbevaring og behandling af gylle lever op til kravet.

Husdyrbruget opfylder BAT-kravet i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning ved at:

- Gyllen opbevares i stabil gyllebeholder, der kan modstå påvirkning, og som er tæt og beskyttet mod tæring
- Gyllebeholder et tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at beholderen bliver kontrolleret hvert 10. år af et autoriseret firma
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med udbringning eller flytning af gylle

Kommunens samlede BAT-vurdering

For at leve op til BAT-kravene gøres der forskellige tiltag på ejendommen, heriblandt virkemidler i forhold til staldsystem og husdyropbevaringsanlæg. Ved beregning kan det konstateres, at produktionen lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for både ammoniak og fosfor.

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår i revurderingen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

4. Vurdering af miljøpåvirkning fra udbringningsarealer

Kommunen vurderer

Bedriften skal overholde reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen om tilstrækkeligt harmoniareal til at udbringe husdyrgødningen på. Bedriften på 221,44 DE (jf. beregningsmetode pr. 01.08.2014) skal normalt bruge mindst 158 ha. Det nødvendige harmoniareal vil ændres løbende med eventuelle udsving i dyreholdets størrelse.

Harmoniarealet for bedriften kan ses i gødningsregnskaberne.

Natur- og Miljøklagenævnet har i en række sager i 2012 afgjort, at godkendelsesbekendtgørelsen ikke giver hjemmel til at stille krav om opfyldelse af det særlige beskyttelsesniveau i bilag 3 og 4 angående blandt andet nitratudvaskning og fosforudledning fra markerne i forbindelse med revurderinger. Arealerne skal heller ikke vurderes efter habitatbekendtgørelsen. Derfor kan man som hovedregel ikke i en revurdering fastsætte nye vilkår for arealer.

Kvælstoffølsomme Natura 2000 områder samt en række dyre- og plantearter (Bilag IV-arter) skal beskyttes iht. Habitatbekendtgørelsen "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" (bek nr. 408 af 1. maj 2007). Revurdering af en eksisterende bedrift er imidlertid ikke omfattet af bekendtgørelsen (§§ 7, 8 eller 11), og kommunen skal ikke vurdere påvirkningen af de udpegede områder og arter.

Ved eventuelle fremtidige godkendelsespligtige ændringer af produktionen på Vroldvej 129, vil husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau blive gjort gældende.

Miljøgodkendelsen fra 2006 indeholder to vilkår om drift af udbringningsarealer. Vilkårene angår foderets indhold af råprotein og fosfor og er stillet på baggrund af Århus Amts screening fra 2006. Vilkårene skal sikre, at kvælstoftilførslen til Randers Fjord og fosfortilførslen til Mossø og Skanderborg Sø ikke medfører væsentlig påvirkning.

De to vilkår bibeholdes, men omformuleres, så der bliver mulighed for fleksibilitet i antal foderenheder (FE) og gram råprotein hhv. gram fosfor pr FE. Som en praktisk foranstaltning indsættes de ligninger for foderkorrektion, som Skanderborg Kommune har fastsat i indskærpelsen af 28.10.2010 angående dokumentation for overholdelse af vilkårene.

5. Egenkontrol

Kommunen vurderer

Egenkontrollen skal primært sikre, at der føres dokumentation med alle relevante parametre af betydning for overholdelse af de forudsætninger, der ligger til grund for revurderingen.

Vilkår for egenkontrol understøtter primært andre stillede vilkår i godkendelsen.

De eksisterende vilkår (A) om egenkontrol bibeholdes derfor. Der er desuden anført egenkontrollvilkår under Vilkårsafsnit 5. Foder.

Skanderborg Kommune vurderer, at det eksisterende vilkår om egenkontrol er tilstrækkelige til at sikre korrekt drift af anlægget. Kommunen kan desuden anvende dokumentationen sammen med revurderingens øvrige driftsvilkår til at kontrollere vilkårenes overholdelse i forbindelse med tilsyn.

6. Ophør

Kommunen vurderer

Skanderborg Kommune vurderer, at tiltag såsom rengøring af stalde er nødvendige for at undgå forureningsfare og for at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Skanderborg Kommune vurderer derfor, at det eksisterende vilkår om foranstaltninger for at undgå forureningsfare ved ophør skal videreføres.

Da Vroldvej 129B er et husdyrbrug omfattet af IED-reglerne, gøres der desuden opmærksom på, at der fra 7. januar 2013 er kommet nye krav i forbindelse med dyreholdets ophør (§ 43 i godkendelsesbekendtgørelsen nr. 1283/2014):

”§ 43. Ved ophør af aktiviteter, der er omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, finder kapitel 4 b i jordforureningsloven anvendelse.
Stk. 2. Ved ophør forstås

- 1) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at alle aktiviteter på husdyrbruget ophører,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Stk. 3. IE-husdyrbrug skal senest fire uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om jordforurening. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.«

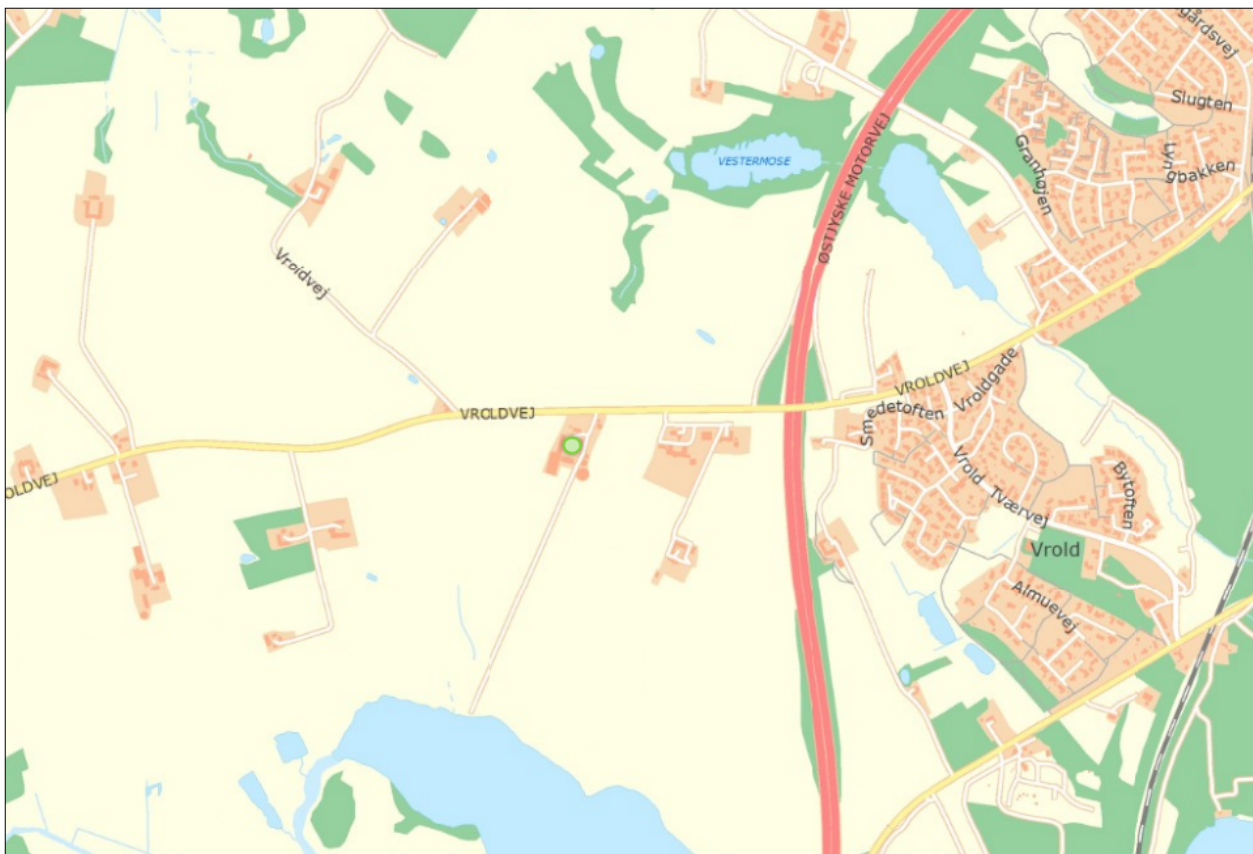
7. Bilagsfortegnelse

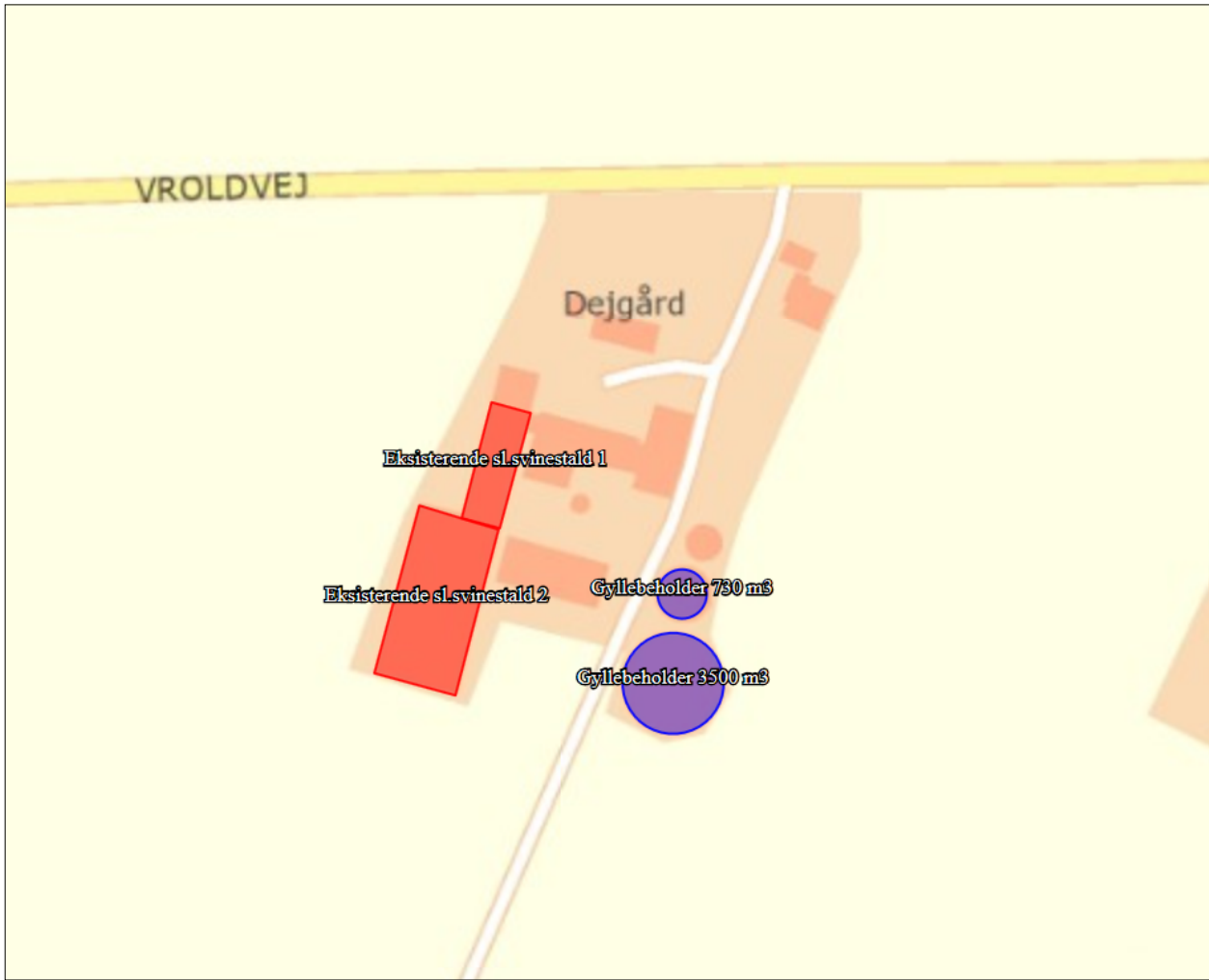
BILAG 1. Placering og situationsplan

BILAG 2. Kategori 1 og kategori 2 natur

BILAG 3. Ammoniakdepositionskrav

Bilag 1. Placering og situationsplan

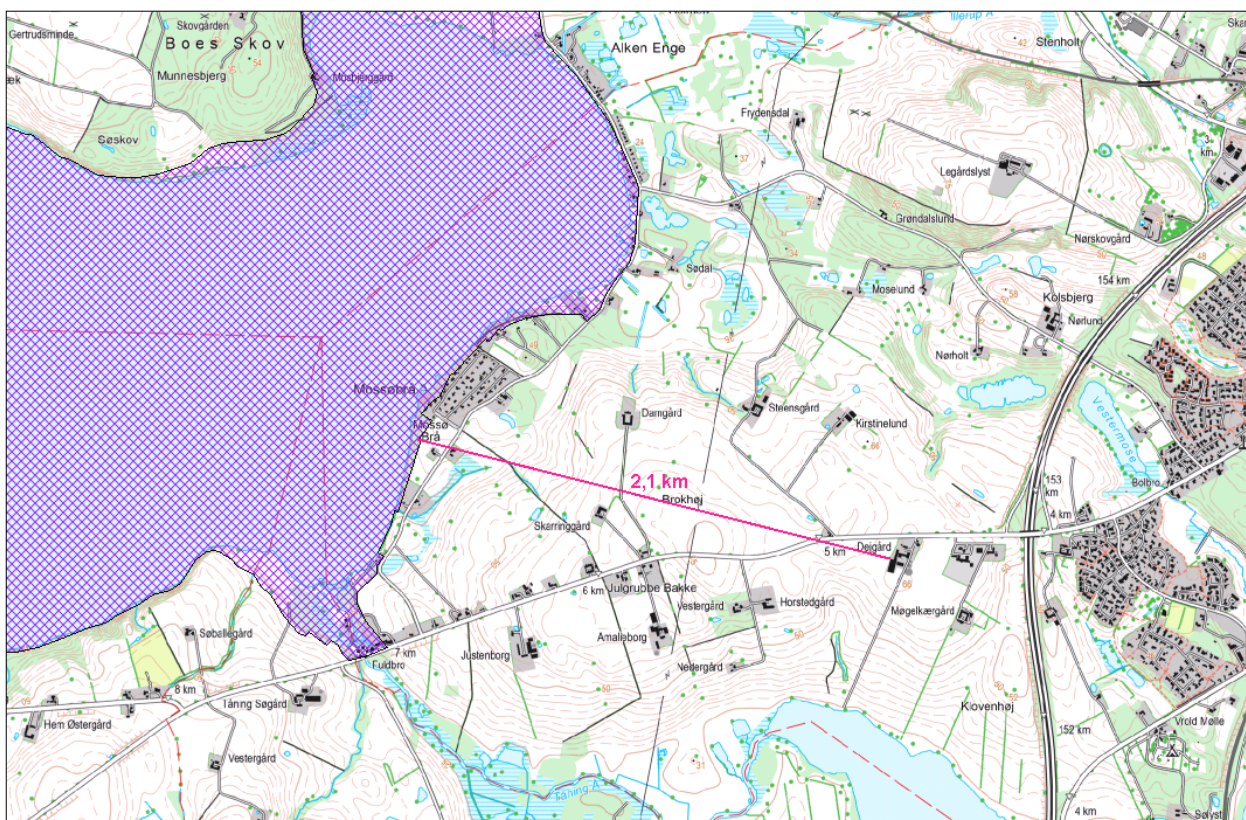

Bilag 2. Kategori 1 og kategori 2 natur.

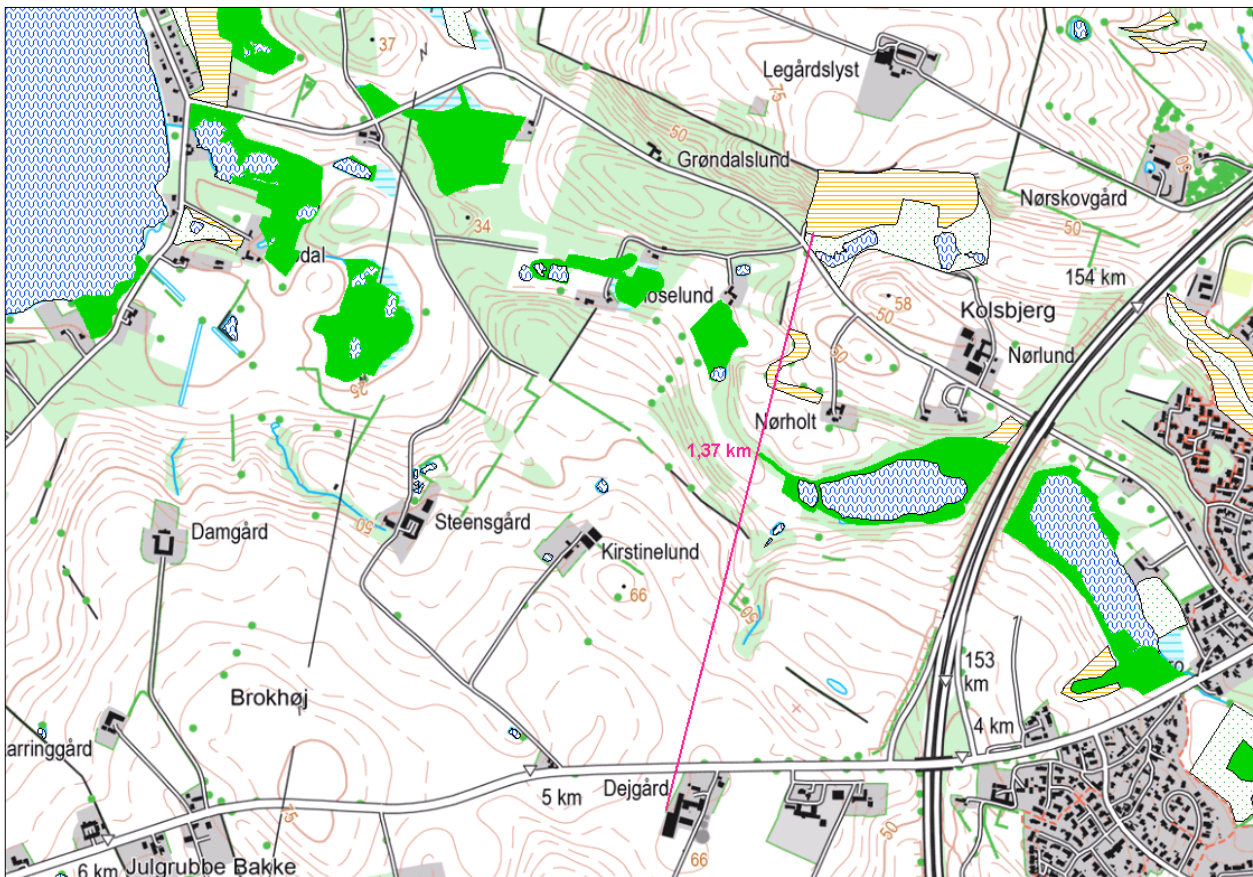
Naturpunkter og NH₃ dep. beregning i skema 76914.

Det nærmeste kategori 1 punkt ligger ca. 2.100 m vest for ejendommen og udgøres af Natura 2000 område nr. 52 "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå". Naturområdet er bl.a. udpeget på grundlag af en ammoniakfølsom naturtype som elle-askeskov 91E0.

Det nærmeste kategori 2 naturpunkt består af et overdrev beliggende ca. 1.370 m nord for staldanlægget.

I ejers materiale er der beregnet ammoniakdeposition til de to punkter, der er vist på de to ovenstående kort.

Habitatnaturtyperne er defineret i Naturstyrelsens kortlægning af udpegningsgrundlaget for Natura-2000 planlægningen: <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=miljoegis-nst>
Eller http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=miljoegis_naturplaner2011

Bilag 3. Ammoniakdepositionskrav

	Kategori 1 Ammoniakfølsom natur type i Natura 2000	Beregnet totaldep. til Kat. 1	Kategori 2	Beregnet totaldep. til Kat. 2	Dep. krav overholdt
Totaldepositionskrav Kg N/ha/år	0,2-0,7		1,0		
Afstand fra stald	2.100 m	0,0 kg N/ha/år	1.370 m	0,1 kg N/ha/år	Ja